

Deuteronómium: Kniha zmluvy

4

štúdium Biblie

2021

Deuteronómium: Kniha zmluvy

OBSAH

Úvod	3
1. Úvod do knihy Deuteronómium.....	5
2. Mojžišovo podanie dejín.....	12
3. Večná zmluva.....	19
4. „Milovať budeš Hospodina, svojho Boha!“	26
5. Cudzinec v tvojich bránach.....	33
6. Veľký národ vďaka Hospodinovi.....	40
7. Zákon a milosť.....	47
8. Zvoľ si život.....	54
9. Zmeň ich srdcia.....	61
10. Pamätaj a nezabúdaj.....	68
11. Ozveny knihy Deuteronómium v Starej zmluve	75
12. Ozveny knihy Deuteronómium v Novej zmluve	82
13. Mojžiš a jeho život, smrť a vzkriesenie.....	89

Za materiály na štúdium sobotnej školy je zodpovedné Oddelenie sobotnej školy pri Generálnej konferencii Cirkvi adventistov siedmeho dňa a Oddelenie sobotnej školy pri Česko-Slovenskej únii. Text materiálov bol pri preklade upravený podľa pravidiel dohodnutých s Oddelením sobotnej školy pri Generálnej konferencii.

Úlohy sobotnej školy – 4. štvrťrok 2021

Deuteronómium: Kniha zmluvy

Autor: Clifford R. Goldstein

Foto: shutterstock images

Vydal Advent-Orion, s. r. o.

Šafárikova 9, 038 61 Vrútky

pre Cirkev adventistov siedmeho dňa

Londýnská 30, 120 00 Praha 2 – Vinohrady

Vytlačil FORK Martin

ISSN 1335-1265 MK SR 1261/95

DEUTERONÓMIUM: KNIHA ZMLUVY

Príbeh sa začal tak, že počas vlády kráľa Joziáša (640 – 609 pred Kr.) v Jeruzaleme niekto počas práce v chráme našiel opis starej knihy. Túto knihu prečítali kráľovi Joziášovi. „Keď kráľ počul slová knihy zákona, roztrhol si šaty.“ (2Kráľ 22,11) Prečo? Pretože zistil, že on ani jeho ľud nedodržiavajú zákony zapísané v tejto knihe.

Joziáš potom na základe tejto knihy nazvanej „knihy zmluvy“ (2Kráľ 23,2) začal veľkú reformu. O tejto obnove sa dozvedáme v 2. kráľov 23.

Áká to bola kniha, že mala taký veľký vplyv na kráľa a národ? Predpokladá sa, že išlo o Piatu Mojžišovu knihu. A práve tejto knihe sa budeme venovať tento štvrtok.

Piata z Mojžišových kníh, posledná kniha Tóry, hebrejsky *Devarim* („Slová“), grécky *Deuteronomion* („Druhý zákon“) sa v latinčenej forme nazýva *Deuteronómium* (takto ju budeme nazývať v našich lekciami). Jej obsah môžeme zhrnúť nasledovne:

Namiesto toho, aby deti Izraela po odchode z Egypta a po uzavretí zmluvného vzťahu s Hospodinom na Sinaji vošli priamo do Kanaánu, museli putovať štyridsať rokov po púšti. Keď sa štyridsať rokov chýlilo ku koncu a Hebreji mali vstúpiť do Zaslúbenej krajiny, Mojžiš k nim opakovane prehováral, aby zhrnul podstatu ich zmluvného vzťahu s Hospodinom a dal im všetky inštrukcie, ktoré považoval za dôležité. Podstatou jeho posolstva bolo: *Teraz máte vstúpiť do Zaslúbenej krajiny. Konečne! Nezabudnite, čo pre vás Hospodin vykonal. Nezabudnite, čo teraz od vás očakáva – milovať Ho celým srdcom a celou dušou a prejavovať túto lásku poslušnosťou všetkým Jeho prikázaniam a zmluvným nariadeniam.*

Aby Mojžiš zdôraznil dôležitosť zmluvy, zopakoval ľuďom Desatoro a pripomenul im povinnosti vyplývajúce zo zmluvy, ktorú Hospodin uzavrel s ich otcami. Teraz, na hraniciach Kanaánu, bolo veľmi dôležité, aby Izraeliti konali všetko, čo od nich Hospodin očakával.

Pri štúdiu knihy Deuteronómium si budeme klásť otázku: Môže existovať spojitosť či podobnosť medzi tým, čomu čelili Izraeliti na hraniciach Zaslúbenej krajiny a čo prežívame my dnes na hraniciach Zaslúbenej krajiny (len oveľa lepšej)?

Téma nášho štúdia tento štvrtok je „Prítomná pravda v knihe Deuteronómium“. Budeme sa zameriavať na tie posolstvá prítomnej pravdy, ktoré sa môžeme naučiť z Božieho posolstva Jeho ľudu zmluvy.

Knihu Deuteronómium budeme študovať podľa tém. Zameriame sa na tieto témy: večná zmluva, zákon a milosť, význam príkazu milovať Boha a bližného svojho. Najdôležitejšou témou bude otázka, ako nám kniha Deuteronómium zjavuje Božiu lásku, ktorá sa tak mocne prejavila v smrti Ježiša Krista na kríži a jeho vzkriesení.

Dnes nás ako veriacich oddeluje od spoločenstva veriacich na púšti ohromná časová a kultúrna priepasť. Predpokladáme však, že existuje oveľa viac toho, čo nás spája, než čo nás rozdeľuje. Nemohli by napríklad nasledovné slová zaznieť aj dnes na našu adresu?

„⁵Pozri, učil som vás ustanovenia a právne predpisy, ako mi prikázal Hospodin, môj Boh, aby ste ich zachovávali aj v krajine, ktorú prichádzate obsadiť. ⁶Zachovávajte ich a plňte, lebo v tom bude vaša múdrosť a rozumnosť v očiach národov, ktoré, keď sa dopočujú o všetkých týchto ustanoveniach, povedia: „Tento veľký národ je naozaj múdry a rozumný.““ (Deut 4,5.6)

Všimnime si, že „múdrosť a rozumnosť“ národa nespočívala v poznaní ustanovení a právnych predpisov, ale v poslušnosti voči Božím ustanoveniam. Rozhodne v tom môžeme započuť posolstvo aj pre nás. A to je len jedno z mnohých, ako uvidíme počas nášho štúdia knihy Deuteronomium.

Clifford R. Goldstein je redaktorom Biblických úloh sobotnej školy a autorom viacerých kníh a televíznych programov.